

Projekt: Psykomotorik för elever i behov av särskilt stöd

Finansiering: Projektet finansieras genom Stockholm Stads Kompetensfond.

Mål: Kompetensutveckling för pedagoger inom Stockholm Stad hur man med individanpassade rörelseuppgifter främjar elevernas utveckling.
Sammanställning av en idébank med psykomotoriska aktiviteter som pedagoger kan använda i sin undervisning.

Genomförande: Pedagogerna ges möjlighet till auskultation i s.k. pilotgrupper. I pilotgrupperna får elever i behov av särskilt stöd rörelseträning enligt psykomotorisk pedagogik. Dessutom anordnas öppna seminarier och handledningstillfällen. I slutet av projektet ska en idébank sammanställas. Under vårterminen startas dessutom en poängkurs "specialpedagogik med inriktning mot psykomotorik" på Lärarhögskolan som en fördjupning i ämnet.

Projektledare är Barbara Schwanhäusser, specialpedagog och psykomotoriker, utbildad i Tyskland och Finland. Arbetar för närvarande som specialpedagog på Gärdesskolan i en verksamhet för elever inom autismspektrat. Har 15 års arbetserfarenhet av att arbeta med elever med olika funktionshinder. Barbara är också handledare och föreläsare inom lärarutbildningen och representant i kommissionen för utbildning psykomotorik inom det Europeiska Forumet för Psykomotorik.

Psykomotorik främjar: motoriska och perceptuella färdigheter
samspel och social kompetens
självförtroendet

Tidsplan för projektet:

7 september 2005: Rektorsmöte på Gärdesskolan. Information och frågestund angående projektet med Barbara Schwanhäusser på plats.

22 september 2005: Möte med specialpedagogerna från Östermalm på Gärdesskolan. Hitta kontaktpersoner på skolorna angående pilotgrupper.

September 2005: Information angående projektet till berörda lärare som undervisar elever i behov av särskilt stöd. Separat information till föräldrarna som har barn- eller ungdomar i behov av särskilt stöd. Inbjudan till pilotgrupper.

Oktober-december 2005 och under hela vårterminen 2006 ska projektets praktiska delar (pilotgrupper, seminarier, handledning) genomföras.

Ht. 2006: Utvärdering och projektrapport, sammanställning av idébanken.

9/3-06

Projektledare:
Barbara Schwanhäusser,
Gärdesskolan
barbara.schwanhausser@ostermalm.se, stockholm.se

Psykomotorik

- Betonar den nära kopplingen mellan psykisk upplevelse och motorisk handling
- Ser ett samspel mellan motorik, perception och självuppfattning
- Utnyttjar rörelsens betydelse för utvecklingen av elevens personlighet och handlingskompetens

Psykomotorik främjar

- motoriska färdigheter
- perception
- social kompetens
- rörelseglädje och kreativitet
- kroppskännedom
- självförtroende

Syfte med projektet

- Kompetensutveckling för pedagoger i Stockholm Stad, i hur man med individanpassad rörelse främjar elevernas utveckling.
- Auskultation för pedagogerna i s.k. pilotgrupper för att få inspiration till rörelseaktiviteter med elever i den egna verksamheten.

Upplägg och tidsplan

HT. 05:

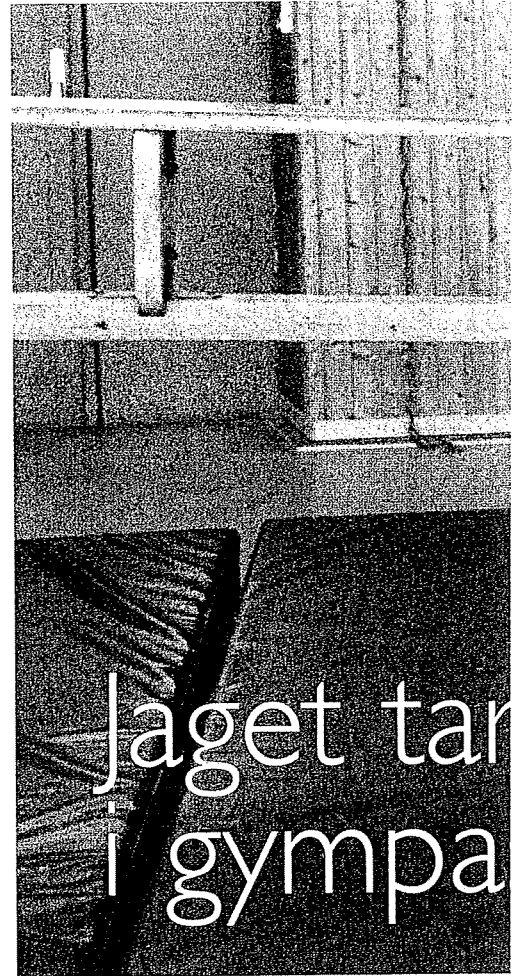
- Ta kontakt med skolor och föräldrar
- Träning i pilotgrupper
- Auskultation för pedagoger
- Handledning för pedagoger

VT. 06:

- Träning i pilotgrupper
- Auskultation för pedagoger
- 5 p. kurs psykomotorik på LHS
- Sammanställning av en idébank
- Projektrapport (-ht.06)

En stor duk blir en hängmatta. (Bilden är från en skola i Tyskland).

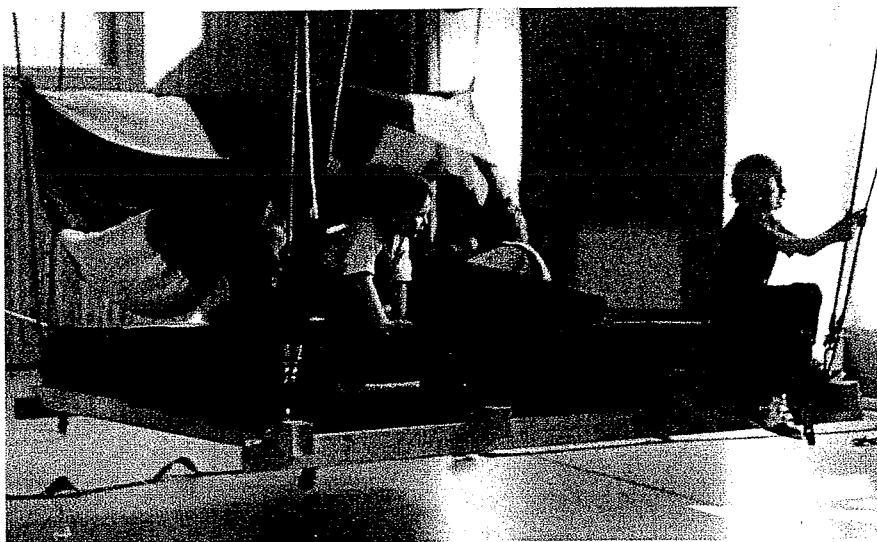

Alla är vi olika och har olika stora behov. Gemensamt för oss är att vi behöver mat, vila, aktivitet och sociala kontakter. De flesta av oss har förmågan att klara av det och ha en bra balans mellan vila och aktivitet och ett gott samspel med medmänniskor. Alla har inte den förmågan utan kan ha olika former av funktionsnedsättningar. De kan vara övergående eller bestående. Det finns ett sätt att utveckla jaget så att det inte upplevs som ett handikapp och det är att undervisa med en modell som kallas psykomotorik.

Modellen försöker hjälpa barn och unga som av olika anledningar inte kan se sina unika möjligheter och kompetens att agera. Psykomotorikens huvudsyfte är att utveckla individens självförtroende, självkänsla och handlingskraft genom eget initiativ, kreativitet och samspel. Med psykomotoriken betonas den när koppling som finns mellan psykisk upplevelse och en motorisk handling.

Gympa på skola

På förvaltningen finns Barbara Schwannhäuser som är utbildad specialpedagog och lärare i psykomotorik. Genom kompetensfonden har hon fått uppdraget att hitta former för hur skolorna kan arbeta med psykomotorik för elever med funktionsnedsättningar. Det kan vara både permanenta fysiska eller psy-

En gunga kan vara ett skepp eller en flygande matta. Barnen bestämmer själva. (Bilden är från en skola i Tyskland).

form
alen

Barbara Schwannhäuser är utbildad specialpedagog och lärare i psykomotorik.

kiska funktionsnedsättningar eller tillfälliga som exempelvis hyperaktivitet, damp eller psykosociala problem.

Just denna dag har Barbara ett fyrtio minuter långt pass på en skola. Sex killar virvlar runt i gymnastiksalen när jag kommer och det är dags för Barbara att organisera kommande lektion.

Efter uppvärmningen samlades gruppen för att enas om övning. Förra veckans Harry Potter-övning var uppskattad men idag har Barbara en ny övning som går ut på att bygga ett högt berg av bänkar och alla tjocka och

tunna madrasser. Det ska bestigas för att komma åt skatten som fanns i ena änden av salen. Skatten är små ärtpåsar som vaktas av skattvakten. Under mycket stöj lägger killarna beslag på ärtpåse efter ärtpåse. En del gömmer sig under tjockmadrasserna. De har hittat en grotta och en kille har blivit ett grottmonster. Efter en stund stoppar Barbara leken för att fråga om de vill fortsätta leka. Det vill alla och leken börjar igen med ny skattvaktare. Leken går bra och några av killarna utvecklar leken och börjar använda ringarna i taket för att komma snabbare ner från berget.

Leken stannar igen. Barbara uppmanar alla att hjälpa till att lyfta madrasserna. Berget har kommit på glid. Barbara samlar killarna på bergstoppen och frågar dem om de vill fortsätta samla ärtpåsar eller om de vill leka fritt. Alla vill leka fritt och Barbara tycker att idén att använda ringarna var bra så de sänker ner fler ringar att svinga sig i.

Barbaras mål med den här lektionen och med alla lekövningar är att barnen ska ta egna initiativ i leken och utveckla den. En del barn kan på grund av olika funktionshinder inte leka så bra. Om ett barn inte kan delta i en lek och påverka den så har de svårt att påverka i andra situationer i livet. Det är genom leken barn skapar sin självkänsla, sin förmåga att ta

Psykomotorik för elever i behov av särskilt stöd

Projektet finansieras genom Stockholm Stads Kompetensfond.

Mål: Kompetensutveckling för pedagoger inom Stockholm Stad hur de med individanpassade rörelseuppgifter främjar elevernas utveckling. Sammanställning av en idébank med psykomotoriska aktiviteter som pedagoger kan använda i sin undervisning.

Genomförande: Pedagogerna ges möjlighet till auskultation i pilotgrupper. I grupperna får elever i behov av särskilt stöd rörelseträning enligt psykomotorisk pedagogik. Dessutom anordnas öppna seminarier och handledningstillfällen. I slutet av projektet ska en idébank sammanställas. Under vårterminen startas dessutom en poängkurs "specialpedagogik med inriktning mot psykomotorik" på Lärarhögskolan som en fördjupning i ämnet.

Projektledare är Barbara Schwannhäuser, specialpedagog och psykomotoriker. Hon arbetar för närvarande som specialpedagog på Gärdesskolan och har 15 års arbetserfarenhet av att arbeta med elever med olika funktionshinder. Barbara är också handledare och föreläsare inom lärarutbildningen och representant i kommissionen för utbildning psykomotorik inom det Europeiska Forumet för Psykomotorik.

initiativ men också att ta hänsyn till andra och exempelvis vänta på sin tur.

Knepig kroppsuppfattning

En del barn som Barbara arbetat med under åren kan inte peka ut sina olika kroppsdelar. Det är en annan uppgift för psykomotoriken, att hitta övningar, kroppsställningar som gör att barnet hittar balans och tillit till sin kropp, dess förmåga och till sig själv.

En övning är att föra handen längs ett rep som ligger korsat en gång och som bildar en enkel ögla. För en del barn är det mycket svårt att förstå att handen ska göra en loop precis som repet. Jag hade svårt att förstå att det kan vara så men jag inser att det blir problematiskt om kroppsuppfattningen är rubbad eller att jag inte klarar av att leka utan att antingen hamna utanför eller kanske i bråk.

I vår hoppas Barbara få arbeta med fler barn och hon förflyttar sig mellan skolornas gymnastiksal. Hon hoppas också kunna bygga en gungande borg i någon av skolorna.

Katarina Johansson